

АНОТАЦІЯ

Трубецька О. В. «Бюджетна система в умовах макроекономічної нестабільності»

кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістра, 8.07072 «Фінанси, банківська справа, страхування» Одеський національний економічний університет, м. Одеса, 2019 рік.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є функціонування бюджетної системи.

У роботі досліджено теоретичні засади функціонування бюджетної системи. Здійснено діагностику стану бюджетної системи України. Розроблено пропозиції щодо вдосконалення бюджетної системи України в умовах макроекономічної нестабільності.

Ключові слова: бюджетна система; бюджет; бюджетний механізм.

ANNOTATION

Trubetska O. «The budget system in the conditions of macroeconomic instability»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty, 8.07072 «Finance, Banking and Insurance» Odessa National University of Economics, Odessa, 2019.

Qualifying work consists of three sections. The object of research is the process of functioning of the budget system. The theoretical basis of the budget system is researched. Diagnostics of the state budget system of Ukraine is carried out. Proposals for improving the budgetary system were developed in the conditions of macroeconomic instability.

Keywords: budget system; budget; budget mechanism.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ	6
1.1. Засади макроекономічної нестабільності та її наслідки для бюджетної системи.....	6
1.2. Роль бюджету в соціальній та економічній стабільності держави	11
1.3. Історичні та економічна передумови становлення та розвитку бюджетної системи України	17
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА СТАНУ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	34
2.1. Основні тенденції формування бюджетних доходів як основи стабільності бюджетної системи.....	48
2.2. Моніторинг видатків бюджету.....	
2.3. Оцінювання впливу міжбюджетних відносин на стійкість бюджетної системи.....	56
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	67
3.1. Зарубіжний досвід реформування бюджетної системи та можливості його впровадження в Україні.....	46
3.2. Напрями забезпечення стійкості та збалансованості бюджетної системи.....	77
ВИСНОВКИ	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	91

ВСТУП

У сучасних умовах, коли держава перебуває у досить складному економічному становищі питання щодо управління бюджетною системою країни виносяться на передній план. За таких обставин регулювання соціально-економічних процесів за допомогою бюджетних коштів має забезпечувати необхідними фінансовими ресурсами такі галузі економіки, що приносять найбільшу віддачу від використання обмежених бюджетних ресурсів. У цьому контексті роль бюджету як інструменту макрофінансового регулювання посилюється. Тому перед державою постають досить нагальні питання, які знаходять своє відображення в існуючій сьогоденній проблематиці щодо забезпечення збалансованості та стійкості бюджетної системи та формуванні базових передумов для економічного зростання, інвестиційно-інноваційного розвитку та посиленню конкурентоспроможності українського бізнесу.

В умовах модернізації фінансової системи, коли нарощуються ризики невиконання першочергових завдань фінансової політики у зв'язку із нестабільністю політичної і економічної ситуації, яка обумовлена подіями на сході, виникає потреба у дослідженні впливу бюджетної системи на макроекономічні процеси з метою забезпечення економічного зростання.

Дослідження теоретичних засад бюджету, його регулюючого впливу на економіку та розвитку бюджетних відносин відображалось у працях В. Андрущенко, М. Деркач, І. Луніної, К. Павлюк, Ю. Пасічника, І. Чугунова, С. Юрія та ін.

Динамічність сучасного розвитку макроекономічних процесів, вплив деструктивних факторів та вектор модернізації фінансової системи є основою для проведення подальших досліджень у напрямку оцінювання стійкості та збалансованості бюджетної системи держави.

Метою дослідження є поглиблення теоретичних засад функціонування бюджетної системи та розробка пропозицій щодо її вдосконалення з огляду на посилення стійкості та збалансованості останньої.

Для досягнення поставленої мети вирішувалися такі задачі:

- вивчити засади макроекономічної нестабільності та її наслідки для бюджетної системи;
- визначити роль бюджету в соціальній та економічній стабільності держави;
- дослідити історичні та економічні передумови становлення та розвитку бюджетної системи України;
- проаналізувати основні тенденції формування доходів бюджетної системи;
- провести моніторинг видатків бюджету;
- оцінити вплив міжбюджетних відносин на стійкість бюджетної системи;
- вивчити зарубіжний досвід реформування бюджетної системи та визначити можливості його застосування в Україні;
- визначити напрями забезпечення стійкості та збалансованості бюджетної системи.

Об'єктом дослідження є функціонування бюджетної системи.

Предметом дослідження є сукупність економічних відносин з приводу перерозподілу ВВП через бюджетну систему.

Для виконання поставлених задач використовувалися історичний, діалектичний та логічний методи наукового пізнання з метою дослідження ретроспективи становлення бюджетної системи. Статистичні методи використовувалися для діагностики стану бюджетної системи України, а саме: метод динамічних порівнянь та графічного зображення кількісних величин - для аналізу показників доходів та видатків бюджету, метод економіко-математичного моделювання при здійсненні факторного аналізу.

Інформаційну базу дослідження формують доробки вітчизняних та зарубіжних авторів в галузі фінансів, зокрема підручники, навчальні посібники, монографії, періодичні наукові видання; законодавчі та нормативні акти, якими є Конституція України, Бюджетний кодекс, Закони України, укази Президента України, Постанови Верховної Ради України, Постанови Кабінету Міністрів

України; звіти Міністерства фінансів України і Державної казначейської служби України; статистичні матеріали Державної служби статистики України та Інтернет-ресурси.

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (87 найменування). Обсяг основного змісту роботи складає 88 сторінок, містить 13 рисунків та 6 таблиць.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження зроблено теоретичні висновки та практичні пропозиції, які полягають у наступному:

За результатами дослідження зроблено теоретичні висновки та практичні пропозиції, які полягають у наступному:

1) Встановлено, що макроекономічна нестабільність - це перш за все коливання економічної активності (економічні цикли), поява безробіття, недовантаження виробничих потужностей, інфляції, дефіциту державного бюджету, дефіциту зовнішньоторговельного балансу. Вона характерна для ринкової економіки. Макроекономічна нестабільність у багатьох напрямках знижує ефективність економіки.

2) Визначено, що роль бюджету виявляється в можливості держави в особі органів управління, шляхом мобілізації фінансових ресурсів та їх розподілу впливати на соціально-економічні процеси. Такий вплив здійснюється через оподаткування, здійснення видатків, шляхом надання фінансової допомоги через виплати субсидій, субвенцій і дотацій. До економічних факторів належать: величина валового внутрішнього продукту; величина національного доходу; економічне зростання (спад) виробництва; продуктивність суспільної праці; рівень розвитку важливих галузей науки і техніки; фінансова політика.

3) Визначено, що бюджетна система має свій історичний розвиток. Економічна природа бюджетної системи проявляється не в переліку її структурних складових ланок, а полягає в тому, які фінансові можливості нормативно врегульовані та закріплені за її кожною складовою ланкою і який рівень фінансової незалежності мають ці складові ланки при здійсненні функціональних обов'язків, покладених на них Конституцією держави та ухваленими на її основі законодавчо-нормативними актами. Бюджетна система розвивається за відповідними принципами.

4) Встановлено, що доходи зведеного бюджету здійснювали вплив на ВВП лише у 2015 р. та у 2017 р. У першому випадку 1% приросту доходів зведеного бюджету спричиняв приріс ВВП на 14%, у другому – на 4%. В останній період коефіцієнт еластичності доходів зведеного бюджету набував значення менше одиниці, що говорить про те, що доходи зведеного бюджету не здійснювали впливу на ВВП. Негативну тенденцію можна пов'язати з впливом політичних чинників та дестабілізуючих факторів. Аналіз дохідної частини зведеного бюджету України показав, що податкові доходи складають основну їх частину, а відтак здійснюють суттєвий вплив на соціально-економічні процеси. Побудована економіко-математична модель впливу податкових надходжень на ВВП надала можливість з'ясувати, що при збільшенні податкових надходжень на 1 грн. ВВП зростає на 2,9 грн.

5) Аналіз видатків бюджету показав досить стабільну тенденцію щодо їх зростання. Незначні коливання у питомій вазі спостерігаються за напрямом загальнодержавні функції. До основних проблем системи видатків державного бюджету також можна віднести:

- недовиконання за всіма статтям видатків бюджету за всіма рівнями бюджетної системи, що є наслідком ручного управління бюджетними ресурсами.

- невідповідність основних напрямів бюджетної політики бюджетної політики пріоритетам соціально-економічного розвитку держави, що є наслідком неузгодженості соціальної, монетарної, інвестиційної та ін.. політик.

- соціальна спрямованість бюджетних видатків не дає можливість забезпечувати фінансування інфраструктурних проектів, здійснювати державну підтримку програм розвитку інноваційних технологій, впровадження сприятливих умов для залучення іноземного капіталу. Залишається невирішеною проблема оновлення основних фондів, рівень зносу яких є критичним і загрожує техногенній безпеці країни;

- прояви соціальної незахищеності та бідності працівників бюджетної сфери. Незважаючи на те, що видатки на соціальне забезпечення (оплата праці, соціальні допомоги) займають значну частку бюджету, їх рівень зростає повільніше, ніж ціни на товари і послуги, а також темп інфляції. Відповідно до порогу бідності, затвердженого Світовим Банком, понад 10 мільйонів українців вважаються офіційними злидарями.

б) Дослідження змін, викликаних реформуванням в системі міжбюджетного перерозподілу надало можливість дійти висновку, що результати реформ не набули свого виявлення у забезпеченні збалансування бюджетної системи. Встановлено, що фінансове вирівнювання дохідної спроможності територій, створюються необхідні вихідні умови для досягнення збалансованості всіх ланок бюджетної системи. Тому на часі лишаються актуальними питання щодо посилення автономії місцевих бюджетів, укріплення матеріальної бази органів місцевого самоврядування та зниження впливу центральної влади на розвиток регіонів.

7) Зарубіжний досвід демонструє цілу низку позитивної практики, яка застосовувалася різними країнами в контексті реформування бюджетної системи. Досліджено досвід Польщі, США, В'єтнаму, Австралії, Грузії. Результати реформ, які проводили названі країни були досить переконливими, хоча і застосовувалися різні підходи у реформуванні та використовувалися різні інструменти для досягнення цілей. Проведений аналіз дозволив дійти висновку, що фокус уваги реформаторів має зосереджуватися на таких питаннях, як:

- розробка єдиних стандартів при наданні бюджетних послуг в соціальній сфері, оскільки це найбільш вагома стаття в бюджеті;
- посилення бюджетної автономії органів місцевого самоврядування;
- призупинення фінансування збиткових державних (комунальних) підприємств та зосередження уваги на підтримці тих виробництв, які реально посилюють економічний потенціал держави та сприяють посиленню стійкості бюджетної системи.

8) Проведене дослідження надало можливість висунути низку пропозицій щодо реформування бюджетної системи у напрямку посилення її стійкості і збалансованості в умовах макроекономічної нестабільності. Зокрема:

- переглянути норми щодо перерахування 10% податку на прибуток приватних підприємств в державний бюджет, а в обласні бюджети спрямувати 25% податку на доходи фізичних осіб, що надходить від платників, які зареєстровані на відповідній території;

- переглянути систему податкових пільг з огляду на ефективність їх впливу щодо розвитку того чи іншого виробництва та здійснювати державний моніторинг з огляду на використання вивільнених коштів;

- запровадити систему надання адресної соціальної допомоги замість пільгового фінансування за окремими категоріями споживачів таких благ, що надасть можливість знизити розпорощення бюджетних коштів;

- розробити чіткі вимоги щодо спрямування капітальних інвестицій за рахунок бюджетних коштів та надання державної фінансової підтримки суб'єктами підприємницької діяльності на інноваційний розвиток.

- гармонізувати бюджетне і податкове законодавство для підвищення результативності функціонування бюджетної системи.

- розробити методичні підходи щодо чіткого формулювання середньострокових бюджетно-податкових цілей уряду у вигляді узагальнюючих показників бюджетної системи (загального рівня бюджетних надходжень, бюджетних видатків, бюджетного дефіциту);

- конкретизувати узагальнюючі показники у вигляді жорстких бюджетних обмежень для розпорядників бюджетних коштів та встановити певні стелі для їх розподілу у рамках бюджетних програм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджетна система: Навчальний посібник / [В.Г. Баранова, О.Ю. Дубовик, В.П. Хомутенко та ін.] за заг. ред. В.П. Хомутенко. – Одеса: Видавництво Бартенєва, 2014. – 392с.
2. Ралле Н. В. Вплив економічних циклів на формування засад когнітивного управління розвитком національного господарства / Р.В. Ралле. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4169>
3. Степанюк Н.А. Глобальна фінансова нестабільність: реалії та перспективи / Н. А. Степанюк. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2697>
4. Каючкина М. А. Бюджетные риски в процессе исполнения муниципальных бюджетов : дис. ... к.э.н. : 08.00.10 / М. А. Каючкина; [Сам. Гос. Эконом. Ун-т]. - С. 19. 9.
5. Кудрин А. О новых займах у МВФ и Парижского клуба / А. О. Кудрин. [Электронный ресурс] - Режим доступа : <http://www.investmentrussia.ru/rus/news/>.
6. Федосов В. М. Бюджетна система : [підручник] / В. М. Федосов [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://pidruchniki.ws/1180091246102/ekonomika/byudzhetniy_rizikmenedzhment
7. Шинкаренко Р. В. Ефективний розподіл коштів між державним і місцевим бюджетом / Р. В. Шинкаренко, О. А. Волошина // Економіка і регіон. - 2006. - №3 (10). - С. 27–30.
8. Грищенко Х. Управління фінансовими ризиками держави / Х. Грищенко. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.viche.info/journal>

9. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.htm.

10. Зверук Л.А. Фінансова безпека – основа стабільного розвитку України // Бізнес Інформ. – 2016., № 7. – С. 131-135;

11. Зверяков М. І. Про зміну моделі економічного розвитку / М. І. Зверяков // Економіка України. - 2015. - № 6. - С. 41-49.

12. Юрій С., Дем'янишин В. Бюджет, бюджетна доктрина та бюджетна політика держави: сучасна парадигма, іманентний детермінізм, реалії і перспективи / С. Юрій, В. Дем'янишин // Світ фінансів. — 2010. — №4. — С. 7–29.

13. Опарін В.М. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти): монографія. / В.М. Опарін. — К.: КНЕУ, 2005. — 240 с.

14. Романовский М.В. Бюджетная система Российской Федерации: учебник / М.В. Романовский, О.В. Врублевская. — М.: Юрайт, 1999. — 621 с.

15. Артемьева С.С. Бюджетная система Российской Федерации: учеб. пособие / С.С. Артемьева. — Саранск: Изд-во Мордовского ун-та, 2001. — 116 с.

16. Кириленко О.П. Місцеві бюджети України (історія, теорія, практика) / О.П. Кириленко. — К.: НІОС, 2000. — 384 с.

17. Павлюк К.В. Роль бюджету в регулюванні соціально-економічних процесів у трансформаційний період в Україні / К.В.Павлюк // Наукові праці НДФІ. — 2007. — №1 (38). — С. 14-29.

18. Деркач Н.И. Бюджет и бюджетный процесс в Украине / Н.И. Деркач, Л.П. Гордеева. — Д.: Пороги, 1995. — 256 с.

19. Поляк Г.Б. Бюджетная система Российской Федерации: учеб. пособие / Г.Б. Поляк. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. — 340 с.

20. Романовский М.В. Бюджетная система Российской Федерации: учебник / М.В. Романовский, О.В. Врублевская. — М.: Юрайт, 1999. — 621 с.

21. Артемьева С.С. Бюджетная система Российской Федерации: учеб. пособие / С.С. Артемьева. — Саранск: Изд-во Мордовского ун-та, 2001. — 116 с.
22. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/>
23. Алексеев І.В., Ярошевич Н.Б., ЧушакГолобородько А.М. Бюджетна система: Навчальний посібник. К.: «ХайТек Прес», 2007- .376с.
24. Артус М.М., Хижа Н.М. Бюджетна система України: підручник / М.М. Артус, Н.М. Хижа. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.infolibrary.com.ua/booksbook122.html>
25. Ганіч А.Є. Суть державного бюджету та його вплив на соціально-економічний розвиток України / А.Є. Ганіч //Науковий вісник НЛТУ. 2010. Вип.20 (6) С.180-184.
26. Лопушняк Г.С. Бюджетне фінансування соціальних видатків в умовах трансформації економіки // Фінанси України. - №10. – 2010. – С.38-46.
27. Орлюк О. П. Фінансове право [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ebk.net.ua/Book/FPravo/2126/11212.htm>
28. Грідчина М. В. Фінанси (теоретичні основи) / М. В. Грідчина. – К.: МАУП, 2004. – 312 с.
29. Макаренко П.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Кончаковський Є.О. Політична економія : Навчальний посібник / П.М. Макаренко, Л.О. Дорогань-Писаренко, Є.О. Кончаковський – Полтава РВВ ПДАА, 2013. – 295 с.
30. Політекономія : підручник / за ред. В.Д. Базилевича ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — 9-те вид., доповн. — К. : Знання, 2014. — 710 с.
31. Шумпетер Йозеф Алоиз. Теория экономического развития; Капитализм, социализм и демократия / В.С. Автономов (пер.с нем.,англ.). — М. : Эксмо, 2008. — 863с.
32. Чуркіна І.Є. Еволюція наукових концепцій щодо проблематики бюджетної системи / І.Є. Чуркіна // Вісник соціально-економічних досліджень, випуск 2 (53). 2014. - С. 162-172.

33. Масгрейв, Р. Государственные финансы: теория и практика / Р. А. Масгрейв, П. Б. Масгрейв. – М.: Бизнес-Атлас, 2009. – 716 с.
34. Кудряшов В. П. Поняття бюджетної системи та її децентралізації / В. П. Кудряшов, Б. В. Сіленков // Фінанси України. - 2008. - № 8. - С. 25-32
35. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
36. Василик О.Д. Бюджетна система України: підручник / О.Д. Василик, К.В. Павлюк. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 544 с.
37. Бюджетна система : навчальний посібник. Друге видання, перероблене і доповнене / І.Л. Шевчук, В.О. Черепанова, Т.О. Ставерська / – Харків : Видавець Іванченко І. С., 2015. – 284 с.
38. Бюджетна система України: проблемні питання: монографія [Л.А. Васютинська, М.А. Слатвинська, О.Ю. Дубовик та ін.]; за заг. ред. В.Г. Баранової –Одеса, ВОИ СОИУ «Атлант» –2013 –252 с.
39. Артус М. М. Бюджетна система України : навчальний посібник / М. М. Артус, Н. М. Хижа. – К. : Вид-во Європейського ун-ту, 2005. – 220 с.
40. Латковський П.П Щодо питання принципів бюджетної системи та бюджетного устрою / Латковський П.П. // Вісник Чернівецького факультету . – Випуск № 3, 2015. – С. 75-89.
41. Лисяк Л.В. Бюджетна політика у системі державного регулювання соціально-економічного розвитку України: монографія / Л.В. Лисяк. – К.: ДННУ АФУ, 2009. – 600 с.
42. Бачо Р.Й. Стан формування доходної частини бюджету України в сучасних кризових умовах / Бачо Р.Й., Иллар Е.Й., Бачо Є.Й.// Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. – 2014. – 1(42). – 140-145.
43. Воробйова О.І. Бюджет України: стан та перспективи / О.І. Воробйова // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2013. – №2. – С. 12-18.

44. Статистична інформація : Національні рахунки / Держ. служба статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

45. Виконання бюджету : звіти / Державна казначейська служба України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>.

46. Лютий І. О., Податки та споживання в економіці України / І. О. Лютий, А. Б. Дрига, М.О. Петренко. – К.: Знання, 2005. – 335с.

47. Рекова Н. Ю., Мельник С. В. Особливості ПДВ в Україні в контексті зближення з європейським законодавством // Бізнес Інформ. – 2016. – №3. – С. 214–219.

48. Левкович В. Поняття і правова природа неподаткових надходжень / В. Левкович Фінанси України. – 2009. – № 10. – С. 38-42.

49. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/cons>

50. Цимбалюк І. О., Міщанчук О. О. Особливості визначення податкового навантаження на рівні держави та регіону. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2014. № 3(2). С. 101–106. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2014_3%282%29_23

51. Paying-Taxes 2018 / World bank Group. – 2018. URL: https://www.pwc.com/gx/en/paying-taxes/pdf/pw_cpaying_taxes_2018_full_repor.pdf

52. Стрик Дж. Государственные финансы Канады //Пер. с англ. Общ. редакция А. Л. Кудрина, В.Д. Дзгоева. – М.: ООО «НПО Экономика», 2000. – 399 с.

53. Біль Д. Закон Вагнера: до останньої версії статті Адольфа Вагнера, опублікованої 1911 р., та її переклад //Журнал Європейської економіки. 2003. Том 3 (1). - С. 5–15].

54. Васютинська Л.А Видатки бюджету у системі забезпечення соціально-економічного розвитку в Україні: проблеми та реалії

/Л.А.Васютинська URL: space.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1720/1/Видатки%20бюджету%20у%20системі%20забезпечення%20соціально-економічного%20розвитку%20в%20Україні%20проблеми%20та%20реалії.pdf

55. Сухарев О.С. Закон Вагнера и модели развития Экономики / О.С. Сухарев , В.В. Нехорошев // Экономический анализ: теория и практика № 21 (228) . – 2011. – С. 2-10 .

56. Афанасьев М.П. Методологические и теоретические основы формулировки Закона А. Вагнера. Подходы к его тестированию / М.П. Афанасьев, Я.М., Афанасьев / Вопросы государственного и муниципального управления. - № 3. – 2009. – С. 47-70.

57. Проць Н.В. Система видатків державного бюджету України: проблеми та необхідність оптимізації / Н.В. Проць // Фінансовий простір № 2 (22) 2016. – 61-66 с.

58. Гребенник К.В. Розвиток системи бюджетного регулювання економіки / К. В. Гребенник URL: http://www.economy.in.ua/pdf/11_2018/20.pdf

59. Луніна І.О. Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин України: монографія / І.О. Леніна. — К.: Наукова думка, 2006. — 432 с.

60. Механізм регулювання міжбюджетних відносин в Україні: пріоритети, інструменти, перспективи: монографія / Л.А. Костирко, Н.Ю. Велентейчик. – Северодонецьк: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2016. – 280 с.

61. Данченко Е. Г. Развитие межбюджетных отношений в Российской Федерации: [монография] / Е. Г. Данченко, А. В. Литвинова. – Шахты: ГОАУ ВПО „ЮРГУЭС”, 2009. – 87 с.

62. Рябушка Л. Б. Фактори впливу на оцінку ефективності міжбюджетних відносин / Л.Б. Рябушка // Інноваційна економіка. – 2012. – № 10. – С. 279–284.

63. Далевська Т. А. Міжбюджетні відносини в Україні: проблеми та перспективи вирішення / Т.А. Далевська // Київський НТЕУ. – 2014. - № 6

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3109>.

64. Дем'янчук О.І. Удосконалення міжбюджетних відносин як засіб підвищення самостійності місцевих бюджетів / О.І. Дем'янчук // Наукові записки Національного університету «Острозька Академія» Економіка. – 2012. Вип. 19. – С. 8-12.

65. Чугунов І.Я. Фінансова політика України в умовах глобалізації економіки / І.Я. Чугунов, М.Д. Пасічний // Вісник КНТЕУ. — 2016. — № 5. — С. 5— 18.

66. Гаврилова Т.А. Обзор отечественных ресурсов Интернет по тематике “Управление качеством” URL: finexpert.ru

67. Лахижа М. Іноземний досвід впровадження системи управління якістю в роботу органів влади // Вісник державної служби України. – 2006, №3, С. 40–46.

68. Фільштейн Л.М. Використання зарубіжного досвіду формування бюджетної системи / Л.М. Фільштейн URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/1054/1/11.pdf>

69. Лаврешов А. Ю. Сучасний досвід розвитку податкових систем в зарубіжних країнах. Менеджер. 2016. № 3. С. 39–45. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzhm>

70. Чекановський В.П. Світовий досвід реформування бюджетних систем зарубіжних країн та шляхи його впровадження в Україну / В.П. Чекановський [Електронний ресурс].

71. Крат М., Софій О. Порівняльний аналіз процесу децентралізації України і Польщі / М.Крат, О. Софій . – URL <http://dialog.lviv.ua/wp-content/uploads/2017/10/Porivnyalniy-analiz-protsesu-detsentralizatsiyi-Ukrayini-ta-Polshhi.pdf>

72. Rex L. Facer II; Haoran LU // Budget Change in Georgia counties Examining Patterns and Practices // The American Review of Public Administration. – 2004.- Lu 67-93.

73. Zhou R., Segerson K. Are Green Taxes a Good Way to Help Solve State Budget Deficits? // Sustainability 2012. — 4. — 1329—1353.

74. Робинсон М. Бюджетирование, ориентированное на результат : [пособие] / М. Робинсон // Clear Regional centers for Learning on Evolution and Results, 2011. – 234 с.

75. OECD Reviews of Regulatory Reform: Australia 2010: Towards a Seamless National Economy. Paris : OECD Publishing, 2010. 221 p. doi: 10.1787/9789264067189-en.

76. Evans G. DFID Support to Public Administration Reform in Canada. Kingston : Institute of Rubric Administration of Canada, 2008. 177 p.

77. Blondal J., Bergvall D. Budgeting in Austria. OECD Journal on Budgeting. 2007. Vol. 7, №3. P. 1–37. URL: <https://www.oecd.org/austria/40961371.pdf>

78. The Study of Public Management in Europe and the US. A Competitive Analysis of National Distinctiveness / ed. K. Walter. London and New York : Routledge, 2008. 286 p.

79. Knorz T. The Budget System of the Federal Republic of Germany. Berlin : Bundesministerium der Finanzen, 2008. 89 p. URL: <https://goo.gl/f7ZyzH>.

80. Тригубенко М.Е. Проблемы и перспективы интеграции Вьетнама в мировую экономику // До Тиен Шам (СРВ)] ; [пер. с вьетнамского яз.: А. С. Воронин и др.]. Москва, 2012.

81. Aristovnik A., Seljak J. Performance budgeting: selected international experiences and some lessons for Slovenia. Journal of Economics. 2010. Vol. 58, № 3. P. 271–291. URL: https://mpra.ub.unimuenchen.de/15499/1/MPRA_paper_15499.pdf.

82. Чекановський В.П. Світовий досвід реформування бюджетних систем зарубіжних країн та шляхи його впровадження в Україну / В.П. Чекановський http://www.economy.in.ua/pdf/10_2015/31.pdf

83. Желюк Т. Макроекономічні детермінанти модернізації інструментарію бюджетної політики // Вісник ТНЕУ №2, 2016. – С. 70-79

84. Аврамченко К. В., Дешко А. Л., Жаліло Я. А., Жук В. І., Ковалівська С. В. Бюджетна політика: прагматичні підходи до стратегічних рішень. Київ : СТ-Друк, 2016. 110 с.

85. Державний бюджет і бюджетна стратегія 2012-2014: стабілізація та сталий розвиток в умовах реформування економіки України : у 4 т. / за ред. Ф. О. Ярошенка. Київ : Академія фінансового управління, 2011. Т. 2 : Бюджетна стратегія і Державний бюджет 2012: збалансованість, прозорість, реалістичність. 88 с.

86. Дем'янчук О.І. Удосконалення міжбюджетних відносин як засіб підвищення самостійності місцевих бюджетів / О.І. Дем'янчук // Наукові записки Національного університету «Острозька Академія» Економіка. – 2012. Вип. 19. – С. 8-12.

87. Кізіма Т. Проблеми вдосконалення бюджетної політики держави в контексті фіскальної децентралізації / Т. Кізіма, З. Лободіна // Світ фінансів 4 (49). – 2016. – С. 7-19.